

Liefde tot de medemens als antwoord op geweld

toespraak 4 mei 2024

Drontenaren, beste mensen,

Dit jaar is een bijzonder jaar in onze geschiedenis. Niet alleen in heel Nederland, vanwege het jaarthema *de opmaat naar 80 jaar vrijheid*, maar ook vanwege onze eigen geschiedenis en de herdenking in Dronten. Voor de 60^e keer komen wij samen om te herdenken, te eren, elkaar te ontmoeten en samen de verhalen van de oorlog levend te houden.

Met karaktervastheid en doorzettingsvermogen overleven we de gevolgen van oorlogen. Eigenschappen die ook te vinden waren bij de pioniers die zestig jaar geleden voor het eerst vorm gaven aan deze herdenking.

Vorig jaar was de eerste herdenking zonder Airgunners; een einde van een tijdperk. Dit jaar wil ik in het bijzonder mijn waardering uitspreken voor de gastgezinnen die jarenlang hun deuren openen voor de Airgunners. Uw gastvrijheid verdient bewondering en respect. Op 23 mei krijgen deze gezinnen een blijk van waardering voor al die jaren gastvrijheid in vorm van een concert van het Orkest van de Koninklijke Luchtmacht in De Meerpaal. Uw openhartigheid is een levendig voorbeeld van *Vrijheid deel je met elkaar*, de campagne die het Nationaal Comité 4 en 5 mei sinds 2022 voert.

Met het jaarthema *Opmaat naar 80 jaar vrijheid* richten we onze aandacht op de littekens die de Tweede Wereldoorlog heeft achtergelaten. Littekens die we nog steeds zien. Niet alleen binnen families die geliefden hebben verloren tijdens de Holocaust of door oorlogsgeweld in Nederland en Nederlands-Indië, maar ook breder.

Maar we staan vandaag niet alleen stil bij de slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog en Nederlands-Indië, op heel veel plekken in de wereld is sprake van terreur of oorlog. We moeten stilstaan bij de slachtoffers die daarbij vallen. Vrij zijn kan alleen in een goed functionerende samenleving; in een land zonder oorlog, zonder onderdrukking, zonder schending van mensenrechten. Waar we naast elkaar en met elkaar mogen samenleven, in vrijheid.

We koesteren daarom onze vrijheid en vieren morgen onze democratie. Vanuit alle generaties wordt bijgedragen aan onze democratie, neem de Kinderherdenking in Swifterbant en het jongerenpanel dat onlangs in onze gemeente is opgestart. Het is belangrijk dat we samen nadenken over een toekomst waarin we ons beste leven kunnen leiden, waarin iedereen een stem heeft. Dat is waar Dronten voor staat: ruimte voor diversiteit en verscheidenheid.

In zijn jaarthematikst “De Lange Tweede Wereldoorlog, toen en nu” pleit Peter Romijn ervoor om diverse oorlogservaringen en – stemmen te laten horen. Oorlog bestaat namelijk nooit uit 1 perspectief. Ik ben blij dat we, vanuit verschillende generaties en culturen, vanavond samen de verantwoordelijkheid nemen voor een samenleving waarin vrijheid voorop staat.

Het is aan ons om de stemmen van het verleden te verbinden met de wereld van vandaag. Alleen zo geven we betekenis aan vrijheid. Oorlogsgeweld, terreur en schendingen van mensenrechten verontrusten ons nog steeds. Het toont de noodzaak van onze herdenkingen, zelfs als deze bedreigd worden.

Dit jaar hangt er een sluier van spanning over de vele Dodenherdenkingen in ons land. De vele onrusten in de wereld, daarbij

in het bijzonder de situatie in Gaza, maken dat er in diverse steden diverse maatregelen zijn genomen om ongeregelheden of verstoringen te vermijden. Enerzijds vraag ik me de afgelopen dagen af in wat voor een wereld we leven als zelfs een nationale dodenherdenking voeding geeft om daartegen te demonstreren. En toch, toch blijf ik trots dat wij leven in een land waar je het recht hebt om te demonstreren, omdat je het ergens niet mee eens bent. Dat is misschien wel het meest wezenlijke waar onze democratische rechtsstaat voor staat.

Zestig jaar geleden kwamen Friezen, Brabanders, Zeeuwen, Twentenaren, Groningers en anderen naar de polder om hier samen een nieuw bestaan op te bouwen. Al vrij snel kwamen daar mensen uit andere delen van de wereld bij. Nu, anno 2024, staat hier een burgemeester die burgemeester van alle gezindten is en wil zijn; juist nu in een tijd waarin oorlog en oorlogsgeweld dichterbij komt. Zó dichtbij, dat het de emoties van een deel van onze inwoners extra raakt.

Wellicht was het daarom niet voor iedereen vanzelfsprekend om hier vanavond een herdenking te bezoeken. Zo heb ik uitgebreid gesproken met vertegenwoordigers van onze Drontense moslimgemeenschap. Hun achterban heeft hen gevraagd dit jaar geen krans te leggen, om daarmee een signaal te geven aan de samenleving dat zij meeleven met hun broeders en zusters in Gaza.

We hebben hierover goed contact gehad en de Islamitische gemeenschap onderschrijft dat we elkaar in deze moeilijke tijd moeten vasthouden. Hun keuze om toch een krans te leggen zien zij ook als statement om de daden van Hamas enerzijds en van de Israëlische regering anderzijds te veroordelen. De enige manier waarop we kunnen reageren op vreselijke daden is door daar daden van verbinding tegenover te stellen.

Het dierbare aan deze gesprekken was, dat wij allemaal de slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog en ALLE oorlogen daarna willen gedenken.

Het is dan ook met zekere gevoelens van trots op onze Drontense samenleving als geheel, dat de besturen van de drie moskeeën hebben besloten ook dit jaar samen met de Christelijke geloofsgemeenschappen een krans te leggen. We gaan niet op zoek naar wat ons scheidt, maar naar wat ons verbindt. Juist vandaag houden we elkaar de hand vast, en laten we zien dat liefde tot de medemens groter en grootser is dan al het andere.

Voor mij is het enige antwoord op oorlogsonrust die wellicht geografisch ver weg is, maar emotioneel dichtbij leeft, de liefde tot de medemens. Dat vergt soms moed. Moed om niet mee te lopen met de overheersende mening, maar te staan voor waar je oprecht in gelooft.

Daarom wil ik bij het afsluiten van mijn woorden opnieuw het belang van liefde als antwoord op geweld benadrukken.

Liefde voor de medemens verbindt generaties en culturen.

Liefde voor de medemens brengt vertrouwen en openheid.

Liefde voor de medemens is alomtegenwoordig en de kracht die ons verbindt.

Deel dat vanavond, morgen, en alle dagen daarna: hou elkaar de hand vast. Dank u wel.